

Tomaat beter af dan schoolkind

Ingrid Koenen

Den Haag - Gemiddeld krijgt Nederland jaarlijks honderd nieuwe scholen en nog eens duizend worden verbouwd. "Maar het budget dat gemeenten beschikbaar stellen is structureel 30 procent te laag om zelfs maar aan de minimum wettelijke eisen te voldoen."

Die noodkreet deed Huub van Blijswijk, bestuurder van het Lucasonderwijs, gisteren tijdens de presentatie van de Scholenbouwwaai, een praktische verfwaai, bedoeld om een deugdelijk programma van eisen op te zetten voor huisvesting van kinderen tussen 0 en 12 jaar. Van Blijswijk draagt zorg voor huisvesting van 34.000 leerlingen in de Haagse regio en loopt dagelijks tegen de weerbarstigste praktijk dat gemeenten na veel onderhandelingen een budget vrijgeven voor een nieuwe school, maar vervolgens alle risico's bij het schoolbestuur leggen.

"Krappe budgetten worden soms overschreden en dan sta je met de rug tegen de muur. Overhevelen van geld uit de onderwijsbudgetten is wettelijk verboden. Wie dat toch doet, wordt dubbel gepakt. Het bedrag moet worden terugbetaald, terwijl het gat in het bouwbudget niet is opgelost."

De bestuurder zou graag alle verantwoording dragen tijdens de bouw en is ervan overtuigd dat deze dan een stuk minder stroef en bureaucratisch verloopt. Ook de PO-Raad steunt het idee dat grotere schoolbesturen die verantwoording aankunnen. "Bouwtechnisch

Waaier legt basis voor denken over scholenbouw

zien veel scholen er van buiten goed uit, maar er is veel mis op het gebied van functionaliteit,

duurzaamheid en exploitatie", schetst beleidsmaker Gertjan van Midden van de PO-raad. Ideeën over levensduurdenken en geïntegreerde contracten staan nog in de kinderschoenen en tegelijkertijd moet een oplossing komen voor de 10 procent klaslokalen die leeg staat. Hij hoopt op nieuwe wetgeving om onderhouds- en nieuwbouwbudgetten te koppelen. "Honderd nieuwe scholen per jaar klinkt aardig,

maar in dit tempo duurt het 75 jaar voordat alle 7500 verouderde basisscholen zijn vervangen." Gemiddeld duurt de voorbereiding van de bouw van een brede school zeven jaar, want tegenwoordig wordt - "terecht" - veel vaker een koppeling gemaakt met andere activiteiten van opvang en sport. De schoolgebouwen zien er redelijk uit, maar bij 80 procent van de klassen is het binnenklimaat niet op orde en krijgen leerlingen te weinig verse zuurstof binnen. Bij nog eens 70 procent zijn verlichting en installaties verouderd. De aandacht voor de huisvesting van tomatenplanten is groter dan voor schoolkinderen. "Het kortetermijndenken van het directe rendement geeft de doorslag." Tot die bittere conclusie komt Marco van Zandwijk, een van de makers van de nieuwe Scholenbouwwaai. Eerder al constateerde de Rijksbouwmeester dat de budgetten voor huisvesting van kantoorpersoneel drie keer zo hoog zijn als die voor een leerling van het basisonderwijs. De Scholenbouwwaai kan niets veranderen aan de gesplitste en relatief lage budgetten of de moeizame samenwerking tussen partijen. Ook het gebrek aan bouwervaring bij veel gemeenten en schoolbesturen is niet op te lossen met papier. Maar de waaier helpt inzicht te krijgen in de problematiek en is een praktisch hulpmiddel om vraagstukken rond nieuwbouw in kaart te krijgen. Van Zandwijk: "Een antwoord voor alle scholen bestaat niet, maar de waaier legt een goede basis voor de eerste 80 procent en stemt tot nadenken over onderwerpen als kleur, slim ruimtegebruik, daglicht en geluid."

